

Excursieverslag Leersumsche Veld – 8 mei 1999

Oscar Vorst, Theodoor Heijerman, Frank van Nunen, Dré Teunissen,
Bas Drost, Albert Lutjeboer, Barend van Maanen & Gert van Ee

Het Leersumsche Veld is een op de flank van de Utrechtse Heuvelrug gelegen heide- en bosgebied met een aantal vennen. Deze laatste zijn enige tijd geleden opgeschoond. Naast een kleine geïsoleerde drinkpoel is dit het enige water in het overigens droge terrein. Tezamen waren deze wateren goed voor een bescheiden lijst van ruim 50 soorten waterkevers: vnl. Dytiscidae en Hydrophilidae. Naast een reeks ubiquïsten betreft het vooral soorten van voedselarmere en zure wateren.

Door het opzetten van de waterstand was een deel van het berkenbos afgestorven. Onder de schors van deze bomen, die begroeid waren met de berken- en tonderzwammen, werd een reeks karakteristieke soorten gevonden: *Paromalus parallelepipedus*, *Anisotoma humeralis*, *A. glabra*, *Scaphisoma agaricinum*, *Phloeocharis subtilissima*, *Sepedophilus testaceus*, *S. bipunctatus*, *Anomognathus cuspidatus*, *Phloeopora corticalis*, *Uleiota planata*, *Dacne bipustulata*, *Enicmus rugosus*, *Litargus connexus*, *Mycetophagus quadripustulatus*, *M. multipunctatus*, *Diaperis boleti* en *Corticeus unicolor*.

Een andere interessante biotoop werd gevormd door een braakliggende akker. Hier werden grote aantallen van het kniptorretje *Negastrius pulchellus* aangetroffen, een soort die meer gebruikelijk op zandige beek- en rivieroeveren te vinden is. De zelfde akker herbergde ook *Blitophaga opaca*, in gezelschap van veel larven van deze soort.

Vermeldenswaard zijn verder vondsten van *Leistus spinibarbis* (in groot aantal), *Xylodrepa quadrimaculata* (de laatste jaren veel algemener), *Ampedus sanguinolentus*, *Trox sabulosus*, *Taeniapion urticarium*, *Trachyphloeus bifoveolatus*, *Sibinia primita* en *Magdalis phlegmatica*.

CARABIDAE			
<i>Cicindela hybrida</i> L.	GE TH AT	<i>Bembidion properans</i> (Steph.)	FN BM OV
<i>Cicindela campestris</i> L.	TH AT	<i>Bembidion obliquum</i> Sturm	AL FN OV
<i>Carabus problematicus</i> Hbst.	Div	<i>Bembidion femoratum</i> Sturm	AL FN OV
<i>Leistus spinibarbis</i> (F.)	Div	<i>Bembidion quadrimaculatum</i> (L.)	OV
<i>Nebria brevicollis</i> (F.)	Div	<i>Bembidion articulatum</i> (Panz.)	AL
<i>Nebria salina</i> Fairm.Lab.	AL	<i>Anisodactylus binotatus</i> (F.)	FN
<i>Notiophilus aquaticus</i> (L.)	Div	<i>Harpalus affinis</i> (Schrk.)	BD TH OV
<i>Notiophilus rufipes</i> Curt.	OV AT	<i>Harpalus tardus</i> (Panz.)	AT
<i>Notiophilus biguttatus</i> (F.)	FN TH OV	<i>Pseudoophonus rufipes</i> (Geer)	OV
<i>Elaphrus riparius</i> (L.)	AL FN OV	<i>Stenolophus mixtus</i> Hbst.	FN OV
<i>Loricera pilicornis</i> (F.)	AL FN	<i>Trichocellus placidus</i> (Gyll.)	FN OV
<i>Dyschirius luedersi</i> Wagn.	GE OV	<i>Bradycellus harpalinus</i> (Serv.)	FN AT
<i>Dyschirius globosus</i> (Hbst.)	Div	<i>Bradycellus caucasicus</i> Chaud.	AT
<i>Trechus obtusus</i> Er.	OV	<i>Acupalpus meridianus</i> (L.)	AL
<i>Bembidion velox</i> (L.)	FN	<i>Acupalpus parvulus</i> (Sturm)	FN TH OV
<i>Bembidion lampros</i> (Hbst.)	Div	<i>Acupalpus dubius</i> Schilsky	OV
		<i>Poecilus cupreus</i> (L.)	AT

<i>Poecilus versicolor</i> (Sturm)	AL OV AT	<i>Laccophilus minutus</i> (L.)	FN BM GE
<i>Pterostichus strenuus</i> (Panz.)	AL	<i>Copelatus haemorrhoidalis</i> (F.)	GE
<i>Pterostichus diligens</i> (Sturm)	Div	<i>Agabus bipustulatus</i> (L.)	Div
<i>Pterostichus vernalis</i> (Panz.)	TH	<i>Agabus nebulosus</i> (Forst.)	GE
<i>Pterostichus nigrita</i> (Payk.)	GE AT	<i>Agabus labiatus</i> (Brahm)	FN BM GE
<i>Pterostichus rhaeticus</i> Heer	FN OV	<i>Ilybius ater</i> (Geer)	BM OV
<i>Pterostichus minor</i> (Gyll.)	FN OV	<i>Rhantus suturalis</i> (M'Leay)	FN OV
<i>Pterostichus oblongopunctatus</i> (F.)	OV	<i>Rhantus suturellus</i> (Harr.)	FN BM
<i>Pterostichus quadrioveolatus</i> Letzn.	AT	<i>Rhantus exsoletus</i> (Forst.)	Div
<i>Calathus fuscipes</i> (Goeze)	FN AT	<i>Colymbetes fuscus</i> (L.)	BM
<i>Calathus erratus</i> (Sahlb.)	AL FN AT	<i>Graphoderus</i> sp.	BM
<i>Calathus ambiguus</i> (Payk.)	AT	<i>Acilius sulcatus</i> (L.)	OV
<i>Calathus micropterus</i> (Duft.)	OV	<i>Acilius canaliculatus</i> (Nicol.)	FN
<i>Calathus melanocephalus</i> (L.)	FN AT	<i>Dytiscus marginalis</i> L.	BM
<i>Agonum sexpunctatum</i> (L.)	AL FN TH		
<i>Agonum marginatum</i> (L.)	Div	HYDRAENIDAE	
<i>Agonum versutum</i> Sturm	AL FN	<i>Limnebius crinifer</i> Rey	OV
<i>Agonum viduum</i> (Panz.)	OV		
<i>Agonum gracile</i> Sturm	FN TH	HYDROPHILIDAE	
<i>Agonum fuliginosum</i> (Panz.)	OV	<i>Helophorus aequalis</i> Thoms.	BM GE OV
<i>Anchomenus dorsalis</i> (Pont.)	OV	<i>Helophorus brevipalpis</i> Bedel	GE OV
<i>Oxypselaphus obscurus</i> (Hbst.)	AL FN OV	<i>Helophorus minutus</i> F.	OV
<i>Amara aenea</i> (Geer)	TH OV	<i>Helophorus griseus</i> Hbst.	OV
<i>Amara spreta</i> Dej.	FN	<i>Coelostoma orbiculare</i> (F.)	BM
<i>Amara apricaria</i> (Payk.)	OV	<i>Sphaeridium bipustulatum</i> F.	BD
<i>Paradromius linearis</i> (Ol.)	FN TH	<i>Sphaeridium scarabaeoides</i> (L.)	BD
<i>Syntomus foveatus</i> (Geoffr. in Fourcr.)	Div	<i>Sphaeridium lunatum</i> F.	BD
<i>Syntomus truncatellus</i> (L.)	TH	<i>Cercyon impressus</i> (Sturm)	FN BD
<i>Microlestes minutulus</i> (Goeze)	GE	<i>Cercyon melanocephalus</i> (L.)	FN BD OV
		<i>Cercyon pygmaeus</i> (Ill.)	FN
HYGROBIIDAE		<i>Hydrobius fuscipes</i> (L.)	BM GE OV
<i>Hygrobia hermanni</i> (F.)	BM	<i>Anacaena limbata</i> (F.)	BM GE OV
		<i>Anacaena lutescens</i> (Steph.)	GE
HALIPLIDAE		<i>Laccobius minutus</i> (L.)	FN
<i>Peltodytes caesus</i> (Duft.)	BM	<i>Helochaeres lividus</i> (Forst.)	GE OV
		<i>Helochaeres punctatus</i> Shp.	FN BM GE
NOTERIDAE		<i>Enochrus melanocephalus</i> (Ol.)	BM GE
<i>Noterus clavicornis</i> (Geer)	FN BM GE	<i>Enochrus ochropterus</i> (Marsh.)	BM
		<i>Enochrus testaceus</i> (F.)	BM
DYTISCIDAE		<i>Enochrus affinis</i> (Thunb.)	FN BM GE
<i>Hydroglyphus pusillus</i> (F.)	Div	<i>Berosus signaticollis</i> (Charp.)	FN BM GE
<i>Bidessus unistriatus</i> (Schrk.)	BM GE		
<i>Coelambus impressopunctatus</i> (Sch.)	BM GE	HISTERIDAE	
<i>Hygrotus inaequalis</i> (F.)	FN BM	<i>Paromalus parallelepipedus</i> (Hbst.)	OV
<i>Hygrotus decoratus</i> (Gyll.)	FN BM GE	<i>Margarinotus purpurascens</i> (Hbst.)	FN
<i>Hydroporus angustatus</i> Sturm	FN GE OV	<i>Margarinotus ventralis</i> (Mars.)	BD
<i>Hydroporus tristis</i> (Payk.)	FN BM GE	<i>Hister unicolor</i> L.	BD
<i>Hydroporus gyllenhalii</i> Schdte.	FN BM GE		
<i>Hydroporus planus</i> (F.)	Div	SILPHIDAE	
<i>Hydroporus pubescens</i> (Gyll.)	Div	<i>Blitophaga opaca</i> (L.)	BD
<i>Hydroporus melanarius</i> Sturm	BM	<i>Xylodrepa quadrimaculata</i> (Scop.)	TH
<i>Hydroporus neglectus</i> Schaum	BM GE		

CHOLEVIDAE			<i>Atheta fungi</i> (Grav.)	BD OV
<i>Catops neglectus</i> Kr.	BD		<i>Atheta atramentaria</i> (Gyll.)	BD
			<i>Phloeopora corticalis</i> (Grav.)	OV
LEIODIDAE			PSELAPHIDAE	
<i>Anisotoma humeralis</i> (F.)	OV		<i>Brachygluta fossulata</i> (Reichb.)	OV
<i>Anisotoma glabra</i> (Kug.)	OV		CANTHARIDAE	
SCYDMAENIDAE			<i>Cantharis fusca</i> L.	AT
<i>Stenichnus collaris</i> Müll.Kunze	OV		<i>Cantharis obscura</i> L.	AL OV AT
PTILIIDAE			CLERIDAE	
<i>Acrotrichis intermedia</i> (Gillm.)	OV		<i>Thanasimus formicarius</i> (L.)	TH AT
<i>Acrotrichis henrici</i> (Matth.)	OV		ELATERIDAE	
STAPHYLINIDAE			<i>Ampedus balteatus</i> (L.)	Div
<i>Scaphidium quadrimaculatum</i> Ol.	FN BD		<i>Ampedus sanguineus</i> (L.)	AL BD AT
<i>Scaphisoma agaricinum</i> (L.)	BD OV		<i>Ampedus sanguinolentus</i> (Schrk.)	AT
<i>Phloeocharis subtilissima</i> Mannh.	BD OV		<i>Ampedus pomorum</i> (Hbst.)	AT
<i>Omalius rivulare</i> (Payk.)	BD		<i>Ampedus elongatulus</i> (F.)	AT
<i>Lesteva longoelytrata</i> (Goeze)	OV		<i>Sericus brunneus</i> (L.)	AT
<i>Oxytelus laqueatus</i> (Marsh.)	BD		<i>Dalopius marginatus</i> (L.)	AT
<i>Platystethus arenarius</i> (Fourcr.)	BD		<i>Agriotes lineatus</i> (L.)	OV
<i>Stenus</i> sp.	BM		<i>Agriotes obscurus</i> (L.)	OV
<i>Paederus</i> sp.	BM		<i>Ectinus aterrimus</i> (L.)	AL BD
<i>Rugilus rufipes</i> Germ.	OV		<i>Adrastus pallens</i> (F.)	AT
<i>Medon piceus</i> (Kr.)	OV		<i>Agrypnus murina</i> (L.)	AT
<i>Lathrobium brunnipes</i> (F.)	OV		<i>Prosternon tessellatum</i> (L.)	OV AT
<i>Gyrophynus angustatus</i> Steph.	BD		<i>Kibunea minuta</i> (L.)	AT
<i>Xantholinus rhenanus</i> Coiff.	OV		<i>Hemicrepidius niger</i> (L.)	AT
<i>Xantholinus longiventris</i> Heer	OV		<i>Athous haemorrhoidalis</i> (F.)	AT
<i>Philonthus alpinus</i> Epph.	BD		<i>Athous subfuscus</i> (Müll.)	OV AT
<i>Philonthus cognatus</i> Steph.	OV		<i>Athous bicolor</i> (Goeze)	AL
<i>Philonthus cruentatus</i> (Gm.)	BD		<i>Negastrius pulchellus</i> (L.)	BD TH OV
<i>Philonthus varians</i> (Payk.)	BD		<i>Cardiophorus ruficollis</i> (L.)	BD TH
<i>Philonthus quisquiliarius</i> (Gyll.)	OV		<i>Dicronychus equiseti</i> (Hbst.)	AT
<i>Philonthus sanguinolentus</i> (Grav.)	BD		THROSCIDAE	
<i>Gabrius splendidulus</i> (Grav.)	BD OV		<i>Trixagus dermestoides</i> (L.)	TH OV
<i>Gabrius breviventer</i> (Sperk)	OV		BYRRHIDAE	
<i>Ontholestes murinus</i> (L.)	BD		<i>Byrrhus fasciatus</i> (Forst.)	OV
<i>Mycetoporus clavicornis</i> (Steph.)	OV		NITIDULIDAE	
<i>Ischnosoma splendidum</i> (Grav.)	OV		<i>Meligethes viridescens</i> (F.)	BD
<i>Sepedophilus testaceus</i> (F.)	OV		<i>Epuraea</i> sp.	OV
<i>Sepedophilus marshami</i> (Steph.)	OV		KATERETIDAE	
<i>Sepedophilus bipunctatus</i> (Grav.)	OV		<i>Kateretes pedicularius</i> (L.)	BD
<i>Tachinus lignorum</i> (L.)	BD		MONOTOMIDAE	
<i>Tachinus marginellus</i> (F.)	BD		<i>Monotoma conicicollis</i> Aubé	BD
<i>Anomognathus cuspidatus</i> (Er.)	OV			
<i>Bolitochara obliqua</i> Er.	BD			
<i>Gnypeta rubrior</i> Totth.	OV			
<i>Geostiba circellaris</i> (Grav.)	OV			
<i>Dinaraea angustula</i> (Gyll.)	OV			
<i>Dinaraea aequata</i> (Er.)	BD OV			

<i>Monotoma angusticollis</i> (Gyll.)	BD	<i>Anoplotrupes stercorosus</i> (Scriba)	OV
<i>Rhizophagus bipustulatus</i> (F.)	OV	<i>Trypocoprpris vernalis</i> (L.)	FN AT
SILVANIDAE		SCARABAEIDAE	
<i>Uleiota planata</i> (L.)	OV	<i>Onthophagus nuchicornis</i> (L.)	AL
EROTYLIDAE		<i>Onthophagus similis</i> (Scriba)	FN BD
<i>Tritoma bipustulata</i> F.	AT	<i>Aphodius erraticus</i> (L.)	BD
<i>Dacne bipustulata</i> (Thunb.)	OV	<i>Aphodius fossor</i> (L.)	AL FN BD
CRYPTOPHAGIDAE		<i>Aphodius luridus</i> (F.)	BD
<i>Cryptophagus dentatus</i> (Hbst.)	OV	<i>Aphodius depressus</i> (Kug.)	BD
LATRIDIIDAE		<i>Aphodius pusillus</i> (Hbst.)	BD
<i>Enicmus rugosus</i> (Hbst.)	OV	<i>Aphodius coenosus</i> (Panz.)	FN BD
<i>Cartodere nodifer</i> (Westw.)	OV	<i>Aphodius sphacelatus</i> (Panz.)	FN BD
<i>Corticaria impressa</i> (Ol.)	OV	<i>Aphodius foetidus</i> (Hbst.)	BD
MYCETOPHAGIDAE		<i>Aphodius fimetarius</i> (L.)	AL BD
<i>Litargus connexus</i> (Fourcr.)	OV	<i>Aphodius granarius</i> (L.)	BD OV AT
<i>Mycetophagus quadripustulatus</i> (L.)	OV	CERAMBYCIDAE	
<i>Mycetophagus multipunctatus</i> F.	OV	<i>Rhagium bifasciatum</i> F.	FN TH
COCCINELLIDAE		<i>Grammoptera ruficornis</i> (F.)	TH
<i>Adalia decempunctata</i> (L.)	TH	<i>Pyrrhidium sanguineum</i> (L.)	AL AT
<i>Adalia bipunctata</i> (L.)	FN	<i>Clytus arietis</i> (L.)	AT
<i>Myzia oblongoguttata</i> (L.)	TH AT	<i>Pogonocherus fasciculatus</i> (Geer)	AT
<i>Anatis ocellata</i> (L.)	TH AT	CHRYSOMELIDAE	
<i>Halyzia sedecimguttata</i> (L.)	TH AT	<i>Lochmaea caprea</i> (L.)	AL
CISIDAE		<i>Lochmaea suturalis</i> (Thoms.)	AL FN GE
<i>Ennearthron cornutum</i> (Gyll.)	BD OV	<i>Altica aenescens</i> Weise	FN
ANOBIIDAE		<i>Altica quercetorum</i> Foudr.	AT
<i>Hedobia imperialis</i> (L.)	TH AT	<i>Chaetocnema laevicollis</i> (Thoms.)	BD
<i>Xestobium plumbeum</i> (Ill.)	AT	<i>Chaetocnema aridula</i> (Gyll.)	FN
<i>Ernobius nigrinus</i> (Sturm)	AT	BRUCHIDAE	
SALPINGIDAE		<i>Bruchidius villosus</i> (F.)	BD
<i>Sphaeriestes castaneus</i> (Panz.)	AT	RHYNCHIIDAE	
TENEBRIONIDAE		<i>Rhynchites cupreus</i> (L.)	TH
<i>Melanimon tibiale</i> (F.)	Div	<i>Deporaus betulae</i> (L.)	TH AT
<i>Diaperis boleti</i> (L.)	BD OV AT	APIONIDAE	
<i>Corticeus unicolor</i> (Pill.Mitt.)	OV	<i>Taeniapion urticarium</i> (Hbst.)	TH
<i>Nalassus laevioctostriatus</i> (Goeze)	Div	<i>Exapion fuscirostre</i> (F.)	BD,TH
TROGIDAE		<i>Perapion marchicum</i> (Hbst.)	AL TH
<i>Trox sabulosus</i> (L.)	AL	<i>Perapion curtirostre</i> (Germ.)	TH
GEOTRUPIDAE		<i>Apion rubiginosum</i> Grill	TH
<i>Typhaeus typhoeus</i> (L.)	OV AT	<i>Trichapion simile</i> (Kirby)	TH
		<i>Oxystoma pomonae</i> (F.)	TH
		CURCULIONIDAE	
		<i>Otiorhynchus singularis</i> (L.)	TH AT
		<i>Phyllobius calcaratus</i> (F.)	TH
		<i>Phyllobius maculicornis</i> Germ.	TH

<i>Phyllobius argentatus</i> (L.)	TH	<i>Pissodes pini</i> (L.)	TH
<i>Phyllobius pyri</i> (L.)	AL TH AT	<i>Magdalis phlegmatica</i> (Hbst.)	AL TH AT
<i>Trachyploeus bifoveolatus</i> (Beck)	TH	<i>Hylobius abietis</i> (L.)	AL TH AT
<i>Polydrusus cervinus</i> (L.)	AL TH AT	<i>Hypera rumicis</i> (L.)	TH
<i>Brachyderes incanus</i> (L.)	AL TH AT	<i>Pelenomus quadrituberculatus</i> (F.)	TH OV
<i>Strophosoma melanogrammum</i> (Frt.)	TH OV AT	<i>Rhinoncus perpendicularis</i> (Reich)	TH
<i>Strophosoma capitatum</i> (Geer)	Div	<i>Rhinoncus pericarpus</i> (L.)	TH
<i>Sitona lineatus</i> (L.)	TH	<i>Rhinoncus bruchoides</i> (Hbst.)	TH OV
<i>Tychius picirostris</i> (F.)	TH	<i>Rhinoncus castor</i> (F.)	BD TH OV
<i>Sibinia primita</i> (Hbst.)	TH	<i>Coeliodes dryados</i> (Gm.)	TH
<i>Sibinia arenariae</i> Steph.	AL	<i>Coeliodes ruber</i> (Marsh.)	TH
<i>Sibinia pyrrodactyla</i> (Marsh.)	TH OV AT	<i>Coeliodes erythroleucos</i> (Gm.)	TH
<i>Anthonomus pedicularius</i> (L.)	TH	<i>Ceutorhynchus erysimi</i> (F.)	TH OV
<i>Furcipes rectirostris</i> (L.)	TH AT	<i>Parethelcus pollinarius</i> (Forst.)	TH
<i>Brachonyx pineti</i> (Payk.)	TH AT	<i>Datonychus angulosus</i> (Boh.)	OV
<i>Curculio glandium</i> Marsh.	TH	<i>Microplontus</i> sp.	OV
<i>Curculio pyrrhoceras</i> Marsh.	TH	<i>Nedyus quadrimaculatus</i> (L.)	TH
<i>Pissodes castaneus</i> (Geer)	TH AT	<i>Anoplus plantaris</i> (Naez.)	TH

Aangeboden

Bernhard Klausnitzer, 1996. *Käfer im und am Wasser*. Die Neue Brehm Bücherei. Nieuw! Vraagprijs fl 40,- Ruilen ook mogelijk.

Frank van Nunen, 0347-376545, bumble.bee*wolmail.nl

Boktorrenboek

Door bemiddeling van Roy Kleukers heeft de Sektie een aantal exemplaren van het Italiaanse boktorrendeterminerwerk uit de serie *Insetti della Fauna Europaea* op de kop kunnen tikken. Er worden 327 soorten behandeld (alle Europese soorten, alleen de genera *Dorcadion* en *Vadonia* worden gedeeltelijk buiten beschouwing gelaten) in dit 132 pagina's tellende boek. Op 24 kleurenplaten zijn alle behandelde soorten afgebeeld. Prijs fl 30,- Een aanrader! Te koop op de bijeenkomst in Tilburg.

Uniek aanbod *Australian Weevils*

Dit is werkelijk een koopje: alle tot nu toe verschenen delen in de monumentale serie *Australian Weevils* door E.C. Zimmerman: part 1, 2, 3, 5 & 6. Er staan nog twee delen gepland. De delen 5 en 6 bestaan geheel uit foto's van snuitkevers! Een beperkte hoeveelheid sets wordt aangeboden door de Coleopterists Society voor \$75 (\$55 voor leden). Verzendkosten naar Europa bedragen nog eens \$30. Voor meer informatie en bestellingen zie de website van de Coleopterists Society: www.coleopsoc.org